

Een uitdagende visie op de schepping

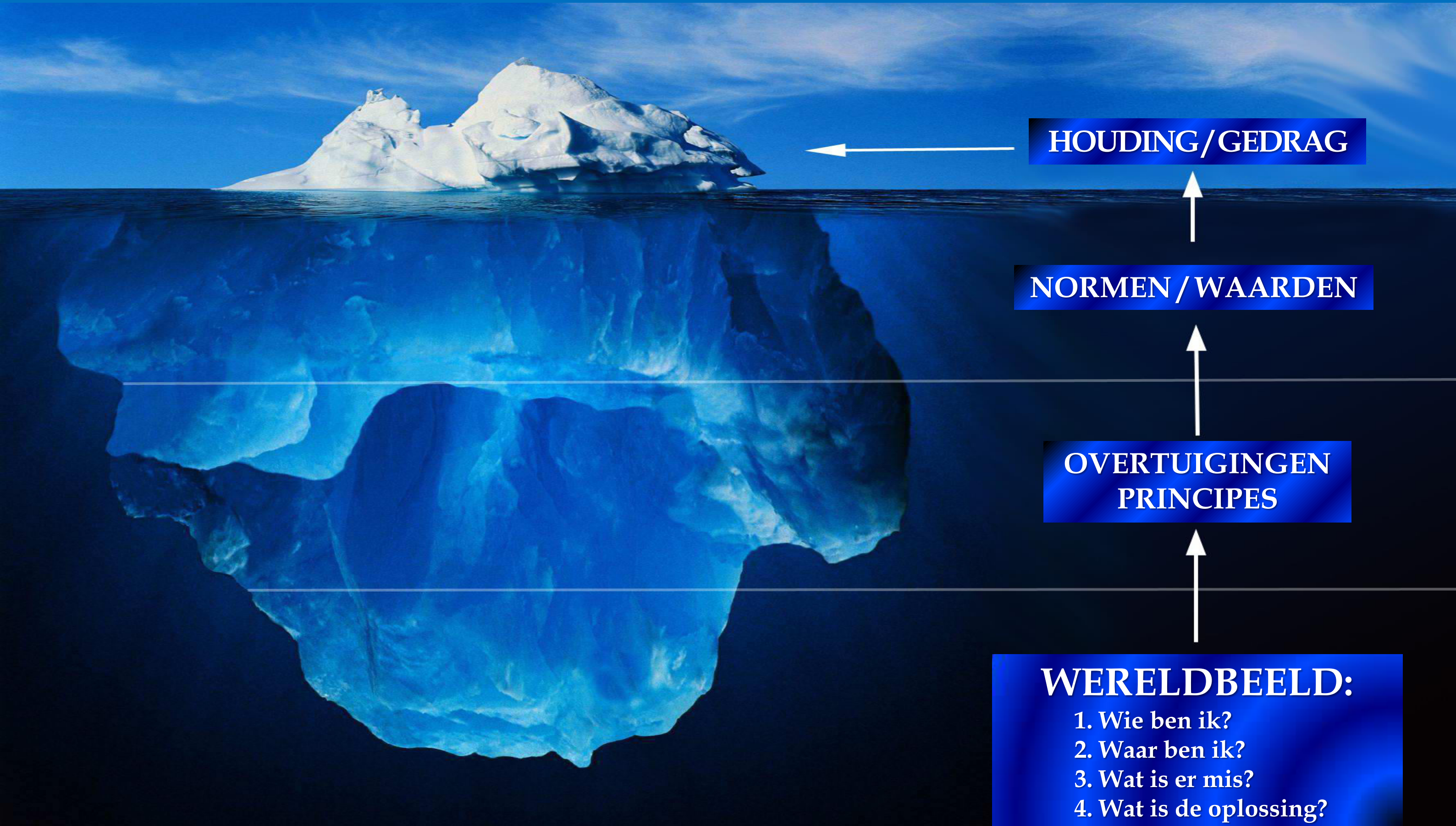

Wat is de schepping?

***Hoe wij deze vraag beantwoorden...
is beslissend voor onze levensvisie in de huidige wereld***

Wat mensen van ons zien

Iedereen heeft een wereldbeeld, bewust of onbewust...

Inleiding

Wat is de schepping?

Gods creatie is een kosmisch *tempelpaleis*

'Zo zegt Jahweh: **De hemel** is Mijn **troon** en **de aarde** de **voetbank** van Mijn voeten.

Waar zou dan het huis zijn dat u voor Mij zou willen bouwen
en waar de plaats van Mijn rust?'

(Jes.66:1)

Genesis 1 : *ontstaansgeschiedenis* ➡ 'tempelwijding - tekst'

'Halleluja! **Loof Jahweh vanuit de hemel,**
loof Hem in de hoogste plaatsen. Loof Hem, al Zijn engelen,
loof Hem, al Zijn legermachten. Loof Hem, zon en maan, loof Hem, alle lichtende sterren.
Loof Hem, allerhoogste hemel, en water dat boven de hemel is.
Laten zij de Naam van Jahweh loven, want toen Hij het gebod, werden zij geschapen.
Hij heeft ze vast doen staan, voor eeuwig en altijd, hun een orde gegeven,
die geen van hen zal overtreden.

Loof Jahweh vanaf de aarde, zeemonsters en alle diepe wateren.
Vuur en hagel, sneeuw en damp, stormwind, *die Zijn woord doet.*
Bergen en alle heuvels, vruchtboomen en alle ceders.
Wilde dieren en alle vee, kruipende dieren en gevleugelde vogels.
Koningen van de aarde en alle volken, vorsten en alle rechters op aarde.
Jongemannen en ook meisjes, ouderen en jongeren samen.

**Laten zij de Naam van Jahweh loven,
want Zijn Naam alleen is hoogverheven,
Zijn majesteit welft zich over aarde en hemel.'**

(Psalm 148)

‘Ik vermaan u dan, broeders,
naar de barmhartigheden van God, dat u uw lichamen stelt
tot een levende offerande, heilig, voor God welbehaaglijk,
dat is ware eredienst voor u.

En wordt niet gelijkvormig aan deze wereld, maar wordt
veranderd door de vernieuwing van uw denken, opdat u beproeft
wat de goede, welbehaaglijke en volmaakte wil van God is.’

(Romeinen 12:1,2 mijn vert.)

Een uitdagende visie op de mensheid

Wat betekent het om mens te zijn?

Hoe wij deze vraag beantwoorden...

bepaalt hoe wij mensen behandelen, met hen omgaan...

Inleiding

Wat is de schepping?

Gods creatie is een kosmisch *tempelpaleis*

Inleiding

Wat wordt als laatste ingebracht in een tempel?

Het beeld van de god *die er vereerd wordt*...

In Gods kosmisch tempelpaleis?

'En God schiep de mens als Zijn beeld;
als Gods beeld schiep Hij hem...'

(**Gen.1:27** Gods beeld: 5:1,9:6)

In Gods kosmisch tempelpaleis?

'Al hun stenen beelden en al hun metalen beelden moet u vernietigen en u moet al hun offerhoogten verwoesten.'
(Num.33:52, 1Sam.6:5;6:11;2Kon.11:18)

‘En God zei: Laten Wij mensen maken *als* Ons beeld, naar Onze gelijkenis; zodat zij heersen over de vissen van de zee, over de vogels in de lucht, over het vee, over heel de aarde en over al de kruipende dieren die over de aarde kruipen! En God schiep de mens *als* Zijn beeld; *als* Gods beeld schiep Hij hem; mannelijk en vrouwelijk schiep Hij hen. ’

(Genesis 1:26,27 mijn vert.)

‘Want de man..., daar hij het beeld en de heerlijkheid van God is...’ **(1Kor.11:7** vgl. Jak.3:9)

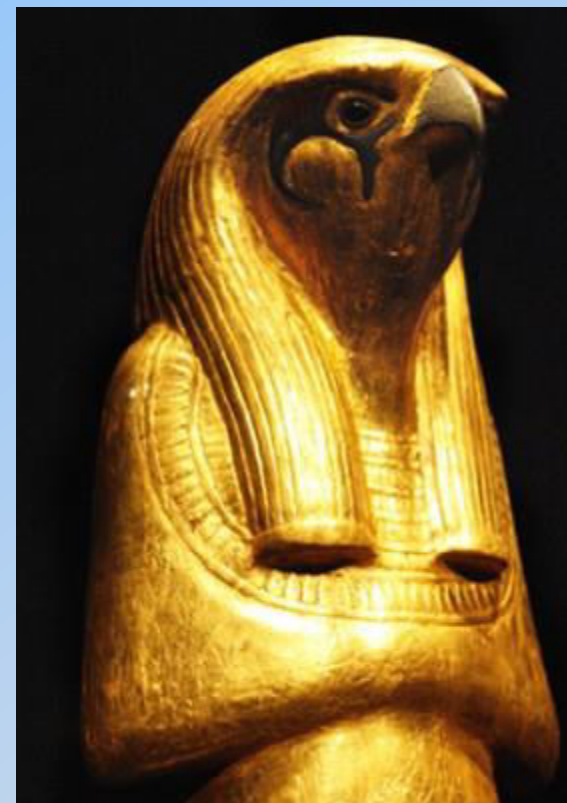
Historische achtergrond - betekenis

VERGELIJKING & CONTRAST:

Vormen, opwekken, installeren van godsbeelden in de oudheid

- De vormgeving van het godsbeeld gebeurde vaak in een 'heilige tuin'
- 'pictografisch' beeld = 3D representatie van de functie & karakter

 heersen	 roeien	 zuiden	 vinden	 ouderdom	 koel
 slaan	 vliegen	 eten	 zien	 wenen	 gaan

- Horus - 'de valkgod' = ver zicht, snel, plotseling oordeel uit de hemel

‘...Prachtig is hij, een eerstgeboren stier, met horens als een buffel: hij stoot er de volken mee neer, allemaal, tot het eind van de aarde. Dat zijn de tienduizenden van Efraim, de duizenden van Manasse.’

(Dt.33:17)

Historische achtergrond - betekenis

VERGELIJKING & CONTRAST:

Vormen, opwekken, installeren van godsbeelden in de oudheid

- Het 'opwekken tot leven' van het beeld gebeurde in 2 stappen:
- rituele opening van de ogen, de oren, de mond en de ledematen
- uitnodigen van de adem - geest om te gaan inwonen in het godsbeeld
- installering & intronisatie in het 'mini universum' v/d godheid (tempel)
- Na deze ceremonie: het beeld is de aanwezigheid van de god op aarde
- dagelijkse respectvolle behandeling: voeden, kleden, verzorgen...
- **wat aan 'het beeld' wordt gedaan, wordt aan 'de godheid' gedaan**

‘...Dan zal de koning zeggen tot hen die aan zijn rechterhand zijn:

Komt, gezegenden van mijn Vader, beërft het koninkrijk dat u bereid is van de grondlegging van de wereld af; want Ik had honger en u hebt Mij te eten gegeven;

Ik had dorst en u hebt Mij te drinken gegeven; Ik was een vreemdeling en u hebt Mij opgenomen; naakt en u hebt Mij gekleed; Ik was ziek en u hebt Mij bezocht;

Ik was in de gevangenis en u bent bij Mij gekomen. Dan zullen de rechtvaardigen Hem antwoorden en zeggen: Heer, wanneer zagen wij U hongerig en hebben U gevoed, of dorstig en hebben U te drinken gegeven? En wanneer zagen wij U als vreemdeling en hebben U opgenomen, of naakt en hebben U gekleed?

En wanneer zagen wij U ziek of in de gevangenis en zijn bij U gekomen?

En de koning zal antwoorden en tot hen zeggen: Voorwaar, Ik zeg u:

voor zoveel u het hebt gedaan aan een van de geringsten van deze broeders van mij, hebt u het Mij gedaan.’

(Mt.25:34-40)

'En ik zal genoegdoening eisen wanneer jullie eigen bloed,
waarin je levenskracht schuilt, wordt vergoten;
ik eis daarvoor genoegdoening van mens en dier.
Van iedereen die zijn medemens doodt, eis ik genoegdoening.
Wie bloed van mensen vergiet,
diens bloed wordt door mensen vergoten,
want God heeft de mens naar zijn beeld gemaakt.'

(Genesis 9:5-6 mijn vert.)

Wat wij doen aan andere 'beelddragers' doen wij aan God...

Thoetmozes IV

1400 -1390 v. Chr.

Genoemd:

De gelijkenis van de god Ra

Inscriptie Karnak tempelcomplex (Luxor):

‘Ik kwam om u Djahi's leiders te onderwerpen,
ik legde ze aan je voeten doorheen hun landen;
Ik toonde hen je majesteit als heer van het licht,
zodat u voor hen scheen als mijn gelijkenis.’

Amon Ra tot Thoetmozes III

Toetanchamon

1332 -1323 v. Chr.

Betekenis naam:

Het levende beeld v/d god Amon (Ra)

Wat betekent het Gods beeld naar Gods gelijkenis te zijn?

BEELD & GELIJKENIS

'Koning Nebukadnessar maakte een gouden beeld, waarvan de hoogte zestig en de breedte zes el bedroeg; hij stelde het op in de vlakte Dura in het gewest Babel.

Toen kwamen... alle bestuurders der gewesten bijeen voor de inwijding van het beeld dat koning Nebukadnessar had opgericht, en zij stelden zich op voor het beeld dat Nebukadnessar had opgericht.

En een heraut riep met luider stem: Aldus wordt u bevolen, gij volken, natiën en talen: zodra gij hoort het geluid van hoorn, fluit, citer, luit, harp, doedelzak en allerlei soort van muziekinstrumenten, zult gij u ter aarde werpen en het gouden beeld aanbidden, dat koning Nebukadnessar heeft opgericht'

(Dan.3:1-5)

➤ Het gouden beeld representeert koning Nebu zijn autoriteit, macht en gezag

Wat betekent het Gods beeld naar Gods gelijkenis te zijn?

BEELD & GELIJKENIS

'Dit is het geslachtsregister van Adam. Ten dage, dat God Adam schiep, maakte Hij hem naar de gelijkenis Gods; man en vrouw schiep Hij hen, en Hij zegende hen en noemde hen 'mens' ten dage, dat zij geschapen werden.

Toen Adam honderd dertig jaar geleefd had, verwekte hij een zoon naar zijn gelijkenis, als zijn beeld, en noemde hem Set.'

(Gen.5:1-3)

➤ In *overeenkomstige zin* heeft Adam een speciale 'vader - zoon' relatie met God

'En Hij, Jezus, was, toen Hij optrad, ongeveer dertig jaar, een zoon, naar men meende, van Jozef, de zoon van Eli,... de zoon van Enos, de zoon van Set, de zoon van Adam, de zoon van God.'

(Lk.4:23, 38)

Wat betekent het Gods beeld naar Gods gelijkenis te zijn?

BEELD & GELIJKENIS

'Dan zult gij tot Farao zeggen: Zo zegt Jahweh: Israel is **mijn eerstgeboren zoon**; daarom zeg Ik u: laat mijn zoon gaan, opdat hij Mij dient; gaat gij echter weigeren hem te laten gaan, dan zal Ik uw eerstgeboren zoon doden.'

(Ex.4:22,23)

➤ Israel, Gods 'nieuwe mens', beërft collectief de rol van Adam als zoon van God

'Ik zal hem tot een vader zijn, en hij zal Mij tot een zoon zijn.'

(2Sam.7:14a)

➤ Later wordt 'zoonerschap' specifiek geassocieerd met het **Davidische verbond**

➤ Wat eertijds gold v/d natie *zal nu enkel nog door de koning vervuld worden*

‘Wat is dan de mens, dat U hem gedenkt,
en het mensenkind, dat U naar hem omziet?
U hebt hem slechts een weinig minder dan God gemaakt
en hem met eer en heerlijkheid **gekroond**.
U doet hem heersen over de werken van Uw handen,
U hebt alles onder zijn voeten gelegd:
schapen en runderen, die allemaal, en ook de dieren in het wild,
de vogels in de lucht en de vissen in de zee,
al wat de paden van de zeeën doorkruist.
Jahweh, onze Heer, hoe heerlijk is Uw Naam op de hele aarde!’

(Psalm 8)

Wat betekent het Gods beeld naar Gods gelijkenis te zijn?

BEELD & GELIJKENIS

‘En God zei: Laten Wij mensen maken
als Ons beeld, naar Onze gelijkenis; zodat zij heersen...

- ‘beeld’ & ‘gelijkenis’ ⇒ ‘overlappende’ en onderscheiden Koninklijke betekenis
- ‘gelijkenis’ wijst bovenal naar afkomst en oorsprong
- ‘beeld’ heeft betrekking op representatie ⇒ autoriteit & majesteit tot heersen
- **verticale relatie** tussen God en mens ⇒ ‘gelijkenis’ - ‘zoonschap’
- **horizontale relatie** tussen mens en wereld ⇒ ‘beeld’ - ‘dienaarkoningschap’

Wat betekent het Gods beeld naar Gods gelijkenis te zijn?

BEELD & GELIJKENIS

'En God zei: Laten Wij mensen maken
als Ons beeld, naar Onze gelijkenis; zodat zij heersen...

SAMENGEVAT:

'beeldschap' wijst op representatie en...

'gelijkenis' verwijst naar de aard en het karakter

waarin de 'hoedanigheid als heerser' uitgeoefend moet worden,
namelijk... heersen zoals God.

Wat betekent het Gods beeld naar Gods gelijkenis te zijn?

BEELD & GELIJKENIS

'En God zei: Laten Wij mensen maken
als Ons beeld, naar Onze gelijkenis; zodat zij heersen...

HEERSEN ZOALS GOD...

De aard & karakter van de heerschappij die mensen horen uit te oefenen is...
genereuze, liefdevolle macht.

Het is macht die aangewend wordt om een zegen te zijn;
te voeden, te koesteren, te versterken, te stimuleren,
niet gedwongen maar zoekende het voordeel van de ander...
en niet tot zelfverheerlijking van hen die macht uitoefenen.

Oude Testament- Israëls Schrift

Genesis 1&2

VERGELIJKING & CONTRAST:

- Laatste ‘scheppingsdag’: mensen als Gods beelddragers in Gods tempel
- Het antwoord van Jahweh aan *ex-dienaars van Egyptische goden* (Ezech.20:7,8)
- *‘Jullie bouwen geen tempel voor Mij, maar Ik voor jullie!’* (Jes.66:1)
- *‘Jullie maken geen beeld van Mij, Ik maakte jullie Mijn beelddragers!’*

!...Wie heeft de mens een mond gegeven, wie maakt stom of doof
ziende of blind; ben Ik het niet, Jahweh?’

(Ex.4:11)

- *ALLE mensen = Gods beelddragers, in tegenstelling tot Farao in Egypte!*

Oude Testament- Israëls Schrift

Genesis 1&2

VERGELIJKING & CONTRAST:

- Laatste 'scheppingsdag': mensen als Gods beelddragers in Gods tempel
- Het antwoord van Jahweh aan *ex-dienaars van Egyptische goden* (Ezech.20:7,8)
- *'Jullie bouwen geen tempel voor Mij, maar Ik voor jullie!'* (Jes.66:1)
- *'Jullie maken geen beeld van Mij, Ik maakte jullie Mijn beelddragers!'*

!...Wie heeft de mens een mond gegeven, wie maakt stom of doof
ziende of blind; ben Ik het niet, Jahweh?

(Ex.4:11)

- Een fysieke manifestatie & representatie van God in Zijn kosmos/tempel

‘Wat is dan de mens, dat U hem gedenkt,
en het mensenkind, dat U naar hem omziet?
U hebt hem slechts een weinig minder dan God gemaakt
en hem met eer en heerlijkheid gekroond.
U doet hem heersen over de werken van Uw handen,
U hebt alles onder zijn voeten gelegd:
schapen en runderen, die allemaal, en ook de dieren in het wild,
de vogels in de lucht en de vissen in de zee,
al wat de paden van de zeeën doorkruist.
Jahweh, onze Heer, hoe heerlijk is Uw Naam op de hele aarde!’

(Psalm 8)

Oude Testament- Israëls Schrift

Genesis 1&2

- De mensheid is **de kroon van Gods schepping** = alles zeer goed!
- De volledige kosmos is afgestemd tot ideale leefwereld voor de mens
- De mens heeft een koninklijke en priesterlijke taak in Gods schepping
- Besturen door dienstbaarheid & bewaren v/d heiligheid van Gods tempel

'Zij moeten zijn taak en de taak van heel de gemeenschap vervullen, (bewaren) vóór de tent van ontmoeting, om de dienst van de tabernakel te verrichten (bewerken).'

(Numeri:3:7,8; 8:26; 18:7)

Wat betekent het Gods beeld naar Gods gelijkenis te zijn?

BEELD & GELIJKENIS

'En God zei: Laten Wij mensen maken
als Ons beeld, naar Onze gelijkenis; zodat zij heersen...

ESSENTIËLE KENMERKEN:

1. Een 'vertrouwelijke' relatie met God de Schepper:
trouw, loyale liefde, gehoorzaamheid en vertrouwen
2. medemensen 'Godwaardig' behandelen (geen opdracht om te heersen!)
3. Een 'Godwaardig' rentmeesterschap uitoefenen
t.a.v. de rijkdommen en al wat leeft op de aarde

Oude Testament- Israëls Schrift

Genesis 3

- De rebellie & afvalligheid v/d mens: verloochenen onze **ware identiteit**
- De drang om autonoom & onafhankelijk te zijn = *loochenen 'mens' zijn*
- Een beelddrager = God weerspiegelen, ***niet om zijn eigen ding te doen***

Door te zoeken om als God te zijn, hebben wij onze unieke relatie met God, ***bedoeld om te worden als Hem***, alle geweld aan gedaan...

- De gevallen mens is niet tot **zegen**, *maar tot vloek voor de schepping...*

Oude Testament- Israëls Schrift

Exodus

- God roept Israel om een ‘**nieuwe mensheid**’ te zijn in een ‘**nieuw Eden**’

“Gij leidde het door uw kracht naar **uw heilige woonstede**.

Gij brengt hen en plant hen op **de berg** die uw erfdeel is; de plaats die Gij, Jahweh, tot **uw woning** gemaakt hebt; **het heiligdom**, Here, door uw hand gesticht.

Jahweh regeert voor altoos en eeuwig.”

(Ex.15:13,17-18)

‘...Leef ze strikt na, dan toont u wijsheid en inzicht. Alle volken die dat zien en van deze wetten horen, zullen zeggen: ‘Wat is dat grote volk wijs en verstandig!’ Want welk volk, hoe groot ook, heeft goden zo dichtbij als wij, Jahweh onze God, telkens als wij hem om hulp roepen? En welk volk, hoe groot ook, heeft wetten en regels zo rechtvaardig als het onderricht dat ik u nu geef?’

(Dt.4:6-8)

Oude Testament- Israëls Schrift

Het verhaal van Israel

- Israel verloochent van bij het begin zijn roeping *door afgoderij te plegen*
- de vloek van afgoderij = *wij worden wat wij vereren*

'Goden van andere volken zijn van zilver en goud, gemaakt door mensenhanden. Ze hebben een mond, maar kunnen niet spreken, ze hebben ogen, maar kunnen niet zien, ze hebben oren, maar kunnen niet horen, er komt geen adem uit hun mond. Zoals zij, zo worden ook hun makers, en ieder die op hen vertrouwt.'

(Ps.135:15-18, Ps.115)

Oude Testament- Israëls Schrift

Het verhaal van Israel

- Israel verloochent van bij het begin zijn roeping *door afgoderij te plegen*
- de vloek die Israel treft = *Jahweh maakt hen als hun afgoden...*

‘Toen zei hij: ‘Ga en profeteer het volgende tegen dit volk:

“Luister goed, maar begrijpen zul je het niet; kijk goed, maar inzien zul je het niet.”

Maak het hart van het volk ongevoelig, stop hun oren toe, smeer hun ogen dicht.

Dan kunnen ze met hun ogen niet zien, met hun oren niet luisteren, en tot hun hart zal het niet doordringen. Ze zullen niet naar mij terugkeren en geen herstel vinden.’

(Jes.6:9,10)

- Net zoals Adam & Eva in Eden stuurt Jahweh *Israel weg in ballingschap*

Oude Testament- Israëls Schrift

De hoop tot herstel

- De hoop van Jahweh voor Gods volk = Het herstel van ‘**de beelddragers**’
- **Een terugkeer tot God** = zien, horen, spreken en wandelen met God

‘Hij zal komen en u verlossen. Dan zullen de ogen van de blinden worden opengedaan, de oren van de doven zullen worden geopend.

Dan zal de kreupele springen als een hert,
de tong van de stomme zal juichen. ’

(Jes.35:5,6)

Oude Testament- Israëls Schrift

De hoop tot herstel

- De hoop van Jahweh voor Gods volk = Het herstel van ‘**de beelddragers**’
- Een terugkeer tot God = een ‘hart van vlees’ & Gods Geest ontvangen

‘ Ik zal rein water op u sprenkelen en u zult rein worden. Van al uw onreinheden en van al uw stinkgoden zal Ik u reinigen. Dan zal Ik u een nieuw hart geven en een nieuwe geest in uw ‘midden’ geven. Ik zal het hart van steen uit uw lichaam wegnemen en u een hart van vlees geven. Ik zal Mijn Geest in uw ‘midden’ geven. Ik zal maken dat u in Mijn verordeningen wandelt en dat u Mijn bepalingen in acht neemt en ze houdt.’

(Ezech.36:25-27)

Nieuwe testament:

Messias Jezus

- Genezingen: blinden, doven, lammen = herstel van de ‘beelddragers’
- Jezus geeft de belofte v/d Heilige Geest = dopen met H. Geest (Mt.3:11)
- Jezus’ prioriteit = mensen / relaties ‘bewaren’ *niet de Torah*
- Mensen zijn Gods beelddragers, *de Torah niet!*
- Mozes & Profeten = God liefhebben boven alles + je naaste als jezelf

Wat wij doen aan andere ‘beelddragers’ doen wij aan God

Nieuwe testament:

Paulus' leer

- **Wedergeboren gelovigen *herwinnen* Gods beeld in Christus:**

'Hij is het beeld van de onzichtbare God, de eerstgeborene van de hele schepping,
...alle dingen zijn door Hem en tot Hem geschapen.'

(Kol.1:15,16)

'Wij allen nu, die met onbedekt gezicht de heerlijkheid van de Heer aanschouwen,
worden naar hetzelfde beeld veranderd van heerlijkheid tot heerlijkheid,
als door de Heer, de Geest.'

(2Kor.3:18)

Nieuwe testament:

Paulus' leer

- **Wedergeboren gelovigen *herwinnen* Gods beeld in Christus:**

'Liegt niet tegen elkaar, daar u de oude mens met zijn daden hebt uitgedaan en de nieuwe hebt aangedaan, die vernieuwd wordt tot kennis, naar het beeld van Hem die hem geschapen heeft.'

(Kol.3:9,10)

'Want hen die Hij tevoren heeft gekend, heeft Hij ook tevoren bestemd om aan het beeld van zijn Zoon gelijkvormig te zijn, opdat Hij de eerstgeborene zou zijn onder vele broeders.'

(Rm.8:29)

Nieuwe testament:

Paulus' leer

- **De vrucht van de Geest = weerspiegelen van Gods karakter:**

'Als wij door de Geest leven, laten wij ook in de pas wandelen met de Geest.'

(Gal.5:25)

'Maar de vrucht van de Geest is: liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, trouw, zachtmoedigheid, zelfbeheersing.'

(Gal.5:22)

'Doet dan aan als uitverkorenen van God, heiligen en geliefden: innige ontferming, goedertierenheid, nederigheid, zachtmoedigheid, lankmoedigheid,...'

(Kol.3:12)

Een uitdagende visie op de mensheid

